

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellen i részét illető minden közlemény intézendő.
KIADÓHIVATAL:
Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetmények intézendők.

Mozognak a korifeusok - lézengenek a jakobinusok.

A korifeusok utolérhetetlen nagysága kir. tanácsos ur a megromgált egészségének teljes vissza szerzése után; nagy öröme a jakobinusoknak haza érkezett. első szent kötelességét teljesítendő, új erővel fogott a közügyek eddigi sikertartó s annyi babérral jutalmazott fáradhatlan köztevékenytlenségéhez mit már a legutóbbi közgyűlésen magas megjelenésével volt szíves szereneséltetni.

Várva várta, hogy ugyan akad e oly képviselő ki a tárgyaláson kitűzött fontosabb és elintézésre váró ügyekhez egy eleven, egészséges eszmével elő állana, hogy ő abból magának tőkét kovácsolandó, (mert hát valljuk meg az igazat, szegény mindig a mások vállán, mások eszével volt képes arra a posztóra jutni, hogy minden képzettség, s tudomány nélkül dietátorra emelkedhessék,) s azt mint önálló eszmét a sajátjaként (persze átplántálva) érvényre emelhesse.

A legnagyobb meglepetésére azonban ezen terve kudarcot vallott,

mert a képviselő urak, kik a tárgyhöz hozzá szolottak, annyira felül állottak az ő lesben álló kicsinyes, semmit mondó, megszokott s már lejárt eszme tehetetlenségén, hogy önkényt be kellett látnia, hogy a tér előle a jövőre el van zárva s amiért fáradt, küzdött, sőt áldozatokat hozott kifogástalan jourjaival, a legutolsó perczen kell lemondani s vissza utasítani a kilátásba helyezett kir. tanácsosi vangot. S csak most látta be, hogy sem a multban, sem a jelenben a közügyek terén néki olyan kimagasló s elismerést érdemlő tevékenység nem tulajdonítható (ha csak a magán ügyek terén nem?) különösen mikor országgyűlési képviselőt kellett választani még pedig kormányparti programmal, hogy valamelyik közterünkön érekszobrot állítsunk részére a későbbi nemzedék bámulatára.

Lásd be szegény halandó, hogy kivénültél már mindenből, mert vén valál már akkor is, midőn magad többre becsülöd, mint amennyi értékkel rendelkezél s mig vénebb, midőn a hátad megett mondták az igaz kritikát, szemedben pedig hizelegtek a magas kegyekért,

mellyet te annyira fogva tartottál, Győződj meg arról, hogy őszintébb, igazabb, önzetlenebb s minden érdektől ment olyan barátaid, nem léteznek mint mi vagyunk kik hályoggal telt szemeid megoperáljuk, hogy tisztán láthass.

Ha vissza gondolsz a multa, nem borzadsz meg önmagadtól? hogy hány szegény ember esett áldozatul családostul, irgalmat nem ismerő kegyetlenségeidnek akkor, midőn alig számításba vehető munkád százszáz jutalmazásainak fejébe a párnát elvetted feje alól, csak hogy ma kényelmed ily pénzek árán biztosíthasd.

Nem az ellenszenv beszél belőlünk, mert hasonló fegyverrel embertársaink iránt nem szoktunk élni, mellyeket az Ön részéről annyi keserűséggel és megadással kellett elviselni jogtalanul s érdemtelenül egyeseknek csupán fenhéjazásának kielégítéséről s a vele született nagyzási mániájának elégtételül.

Hanem Istenben vetett bizalmunk nem hagy el bennünket s így hiszük s reméljük, hogy az Ő keze az elbizakodottakat utóléri s vagy a földön kell megszenvedni,

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

Zengő kövek és beszélő fejek.

Irta: Erschinger Jánosné.

Pausanias beszél, hogy egy barlang szájadékát egy csodálatos kő zárta el, mely képes volt a barlangban elrejtett kincseket megőrizni, mert a rablók, kik a barlang közelébe jöttek, mindannyiszor visszariadtak, ahányszor a trombitászerű hangot hallották, melyet a kő hallatott. Az ásványtan több oly kőzetet sorol fel, melyek ütés, surlódás által vagy más fizikai okból bizonyos hangot, illetve visszhangot hallatnak; nagyon valószínű, hogy ily kő lehetett ama barlang előtt is, mely mindannyiszor hallatta a rémes hangokat, ahányszor a külső ajtót kinyitották, melynek valószínűleg egy kiálló fém darabja ütést gyakorolt a zengő kőre s okozta az átható hangot. Hiszen készítenek erős ládákat és szekrényeket mos is oly módon, hogy ha titokban, tolvaj szándékkal akarja valaki kinyitni, hangot adnak, hogy a gazdát figyelmeztessék a bajra. Salvete ur beszél, hogy

XV. Lajosnak volt ilyen ládája és hogy Napoleonnak 1809-ben ajánlottak Bécsben egyet megvételre; de láttunk mi már oly ládát is, mely úgy volt készítve, hogy ha valaki álkulcsal próbálta a láda kinyitását, a tolvaj felé rögtön egy kartács szórta golyóit.

A zengő köveknek, mint nevük is mutatja, az a tulajdonságuk van, hogy csengő vagy bugó hangot adnak. Egyiptomban a thebai vörös gránitnak hasonló tulajdonsága van és miután a régi egyiptomiaknak főleg a vörös gránit szolgált építő anyagnak, némileg megérthetjük a zengő Memnon szobrokról szóló mondát; az Orinokó partjain emelkedő sziklák oly átható csengő hangot adnak, hogy a benszülöttek a hangokat felsőbb lényeknek tulajdonítják, a misszionáriusok e sziklákat „Loxas de musica“ (zengő sziklák) néven nevezik.

Macon ur arról értesít bennünket, hogy Brasiáliában óriási bazalt tömbök vannak, melyek, ha megütik tiszta, zengő hangot adnak; a chinaiak ily köveket használnak hangszereik hangolásához. Évekkel ezelőtt Keszvibe egy művész nyilvánosan mutatta

be ugynevezett „szikla harmonika“ nevű hangszert, mely csupa kölemezéből állott, de a melyen a legnehezebb zene-darabokat is képes volt eljátszani.

És vajjon miért ne birhatnának a kövek is oly tulajdonsággal, hogy belőlük hangot csalhassunk ki, ha különböző nagyságu és vastagságu fadarabokból, ha szalmából font álványra tesszük, lehet az u. n. „fa harmonikát“ összeállítani? mely lemezek két kis kalapáccsal ütögetve ugyan tompa hangokat hallatnak, de azért nem tagadható, hogy van bennük némi harmonia. Amennyiben azonban némely kőzet sok érczet tartalmaz, különösen a bazalt és gránit, azért minden esetre alkalmasabbak a kövek a fánál hangadásra.

Csodálatra méltóak a Skótiától észak-keletre levő Hebridák sziget csoportjának Saffa nevű szigetén emelkedő Tingál-csucsának nevezett magaslat bazalt oszlopai. Ezen oszlopok hangot adnak nem csak akkor, ha a tenger hullámai hozzájuk csapódnak, hanem még a fölöttük levő barlang menyüvezetéről lecsepegő vízcsöppek is oly zenét csaluak ki a szikából, hogy a

vagy jutalmat nyerni, jó s rossz cselekedeteikért. Ha tehát van igazság a földön a nemzésnek itt kell utóléni az olyan embereket, kik nem riadtak vissza ember társaikat családjaikkal egyetemben a hosszú és becsületes munka után, csupán bosszúból kenyerétől megfosztani s öreg, agg napjaira a koldusbotra juttatni.

Ne beszéljétek becsület gyilkosokról mert reatok ez oly haládatlan téma, hogy rögtön a végén vagyatok s legyetek meggyőződve, hogy a legveszedelmesebb futó betyár sem képes onnan rabolni vagy lopni a hol nincs mit elrabolni!

A társadalom megbomlásáról és annak helyreállításáról, ne olyan emberek elmélkedjenek a kik azt tönkre tették s hosszú időkre lehetetlené tették, kik folyton az önbecsülésbe s másik gyalázatába találnak melegengetést s kárpótlást, hanem olyan férfiak, kik mindenekelőtt családdal rendelkeznek, kikben szív és lélek uralkodik, jó és nemes cselekedetekért képesek lelkesülni; de az olyan ember, kinek családja nincs a családi életéről fogalma nincs, tehát a megkívántató érzékkel nem bír, társadalmi életéről ne beszéljen.

Ujdonságok.

— **Hangverseny.** A vidéken tanuló ifjúság, mint lapunk utóbbi számában említettük volt, f. hó 22-én a városi népkertben színhelyiségében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot tartott. A hangverseny műsorát a következőkben ismertetjük. Műsor. 1. „Hymnus“, Kölcseitől, éneklé az ifjúsági énekkar. 2. „Az ezüst fátoly legendája“, Váradi Antaltól. szavalja; Palásti József ur. 3. „Zongora solo“, előadja: Baghy Zsigmond ur. 4. „Izé Kisasszony“,

hallgató földöntuli zenének véli. A barlangot e csodálatos sajátsága után „zengő barlangnak“ nevezték el.

Ha egy bazalt oszlopot szabadon függő helyzetből, egyik élével szilárd alapra támasztunk fel úgy, hogy az a lappal 35°-nyi szöveget képezzen, csengő hangot ad mihelyt vaspálczával megütjük.

A mi a beszélő fejét illeti azok gépezete igen egyszerű volt, amennyiben egy hosszú nádszál, melynek egyik végébe ember beszélt, adta a hangokat. Orpheus beszélő feje Lesbos szigetén a görögök, és persáknak ily módon mondta el jóslatait.

II. Sylveszter pápa, kit előbb tudós Gerbertnek neveztek, sok oldalú fizikai és kémiai ismeretei, valamint találmányai miatt kortársai sokáig bűvésznak tartották, találta fel a vízműves orgonát, több hidraulikus gépet és beszélő fejét készíttetett. K. u. 1000 esztendő táján nagy Albert, kit Sándor pápa regensburgi püspökké nevezett ki, de ki két év múlva, saját kérésére egy kölni kolostorba vonult vissza, hogy kedveuccz tudományainak a mechanika, fizika és természettudományoknak élhessen

Makai Emiltől (monológ) előadja: Kocsis Jolán k. a. 5. „Alföldi bucsuhangok“. Keller Belától, hegedűn játsza Szóke Jenő ur zongorán kíséri Zára Olga k. a. 6. „Száll a madár“. Szentirmaitól, éneklé az ifjúsági énekkar. 7. „Czimbalom solo“, előadja; Mészáros Anna k. a. 8. „Szülőföldem“ Nyizsaitól, éneklé: Juhász Andor ur, zongorán kíséri Szvoboda Rózsa k. a. 9. „A komikus“, Küri Emiltől (monológ), előadja: Kovács Henrik ur. 10. „Felolvasás homéról“, élőkép. Lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy által elért sikeréről külön-külön szólhassunk. Az egész műsor előadását illetőleg annyit azonban mégis meg kell jegyeznünk, hogy a szereplők mindegyike megfelelt annak a mire vállalkozott, s egyik kissébb a másik nagyobb mértékben emelte előadásával az estély fényét. A hangversenyt kedélyes táncmulatság követte, mely csak a reggeli órákban ért véget.

— **A bucsunapi táncvigalmak** kivétel nélkül jól sikerültek. Különösen népes volt az ács kőműves ifjak által f. hó 14-én a Pannoniában rendezett táncmulatság és az önk. tüzoltó egylet által ugyancsak a f. hó 15-én a Magyar Király szállóban rendezett vigalmak, melyek csak a reggeli órákban értek véget.

— **Országos vásárunk** tegnap vette kezdetét a jószág vásárral. Az aprólékos ugynevezett kirakodó vásár pedig 22-én, a mai napon fog megtartani.

— **Augusztus 20.** István király megkoronázásának maholnap 90 éve lesz s azóta a nemzet e napot augusztus 20-át minden évben méltán ünnepli meg s vissza emlékszik, hogy e napon tették István fejére a magyar szent koronát, de egyszersmind halálát is rebeznék ajkaink az egek Urához, hogy a hont melyet Szent István alapított, áll és nem fog meghalni soha.

— **A király születésnapja.** A hagyományos kegyeletől némi eltéréssel ünnepeztük e hó 18-án Ő Felség, I. Ferencz József a legalkotmányosabb király születése napját a kath. templomban ez alkalommal a szokásos ünnepi mise nem tartatott meg. Az izr. templomban ünnepi istentisztelet volt. A középületekről nemzetiszínű lobogók lengtek alá.

— **Vezeklés.** Pusztai László nagyréti mezőőr f. hó 17-én kerülő utjában, utját álta két kocsinak, mely a tilos földeken keresztül vágatva haladt. A feltartóztatott kocsikról csakhamar leugráltak a benn ülők s a mezőőrt el akarták távolítani

a kocsik utjából, ez azonban nem engedelmeskedett a miért azután köztük dulakodás támadt, mi közben a mezőőr revolverje véletlenül elsült s a golyó Badar Mihály alpári lakos balczombjába furdott. Ekkor aztán Pusztai mezőőrt a földre teperték s ott embertelen módon ütötték verték csizma sarokkal kirugdalták fogát, ki szedték a bajuszát és a haját. Ez után fel tették a kocsijukra s be vitték Alpára a már félhóra kinozott mezőőrt s utközben megbeszélték a kegyetlen szívűek, ha megérkeznek Alpárra, ott agyon fogják a mezőőrt ütni s örökre el teszik lábálól. E tervükről valaki lebeszélte a bűnösöket s így Alpár közelében le dobták a mezőőrt a kocsiról. A kegyetlenül megkinozott mezőőr jelentést tett az esetről a helybeli csendőrségnek kik csak rövid pár napi idő elteltével már ki is nyomozták a tetteseket s át szolgáltaták a bűnösöket a kir. járásbiróságnak.

— **Huszárok** érkeztek városunkba f. hó 20-án Kecskemétről, hogy itt a Tiszán usztatási gyakorlatokat végezzenek. Az itt levő két század mihamarabb visszamegy állomási helyére, honnét ekkor újabb két század indul hozzáuk hasonló célból.

— **Községi közgyűlés** tartatott f. hó 17-én a község háza tanácstermében. A közgyűlés részletes lefolyásáról szóló részletes tudósításunk lapunk jelen számából részükre miatt kiszedve maradt ki, melyet azonban lapunk jövő számában mégis közölni fogunk,

— **A katolikus autonómiai választás** f. hó 20–21 és 22-én fog megtartani. Már az első nap eredménye mutatja a katolikusok nagy érdeklődéssel látogatni a parochiára, hogy szavazatukat be nyújtsák. Mindazáltal a választás a legcsendesebb mederben folyik.

— **Füstbe ment milliók.** A magyar királyi dohány-jövedék igazgatósága kimutatást közöl az elmúlt félév pézsforgalmáról. Dohányért és szivarért befolyt 18 millió 156 ezer forint, különlegeségeként egy millió 387 ezer forint, összesen tehát 19 millió 545 ezer forint. Csak félév alatt ennyit füstölnek el az emberek. Hány százezer éhező és nyomorgó emberen lehetne ennyi összeggel segíteni.

tökéletesítette Gerbert művét: ő érczből oly fejet készíttetett, mely beszéd közben arczizmaait mozgathatta. Természetes, hogy e tudóst varázslónak minősítették.

Lécian beszéli, hogy Aesculap szobra is beszélésre volt berendezve, t. i. a szobor szájából hátrafelé a szobor belsejében egy daru gégeje volt alkalmazva, ha valaki a csatorna hátsó nyíláson át beszélt, ezen csatornán keresztül úgy hallatszott a hang, mintha a szobor szájából jött volna.

Az alexandriai szobroknál ugyan ezen berendezést találták.

II. Károly palotájában volt egy fából készült fej, mely feltett kérdésekre felelt, de természetesen csak úgy teljesítette e feladatát, ha az előbb említett módon beszélt valaki a szomszéd szobában a csatorna másik végébe.

Sant A. ur reggelenként tisztán halotta az egyiptomi Memnon szobrok zengését, melyet a gráuit fennemlített sajátságának tulajdonit. Salverte M. azonban tisztán művészetnek, a régi egyiptomi népámitó pap-ság szemfényvesztésnek tekinti és a Mem-

non szobrokban egy öszetett szerkezetű gépet sejt, mely gyűjtőlencséből, emelőkből és kalapácsokból áll. Szerinte a lencsék által gyűjtött nap-sugarak adják a szerkezetnek a mozgató erőt s idézik elő a csodálatos hangokat.

A leghíresebb akusztikai (hangtani) csodamű azonban a „Jebel Narkons“ vagy harang-hegy, ez egy alacsony homok domb köves arábiában, azon félszigeten, melyen a Sinai hegység is emelkedik.

Ez a domb oly hangokat hallatt, melynek erőssége a hajró csiga pergése és a mennydörgés moraja között váltakozik, miközben lejtőin vagy természetes vagy művészeti okokból a homok leperreg. Mille Hugó geologus nem régen egészen hasonló tüneményt tapasztalt egy homok-dombon Angolországban, lehet, hogy ama hangok, melyeket Jebel Narkons ad, szintén csak ismétlődő zörreje vagy dörgése, a lejtőkön lecsuszamló homok tömegeknek.

— **A kasaai m. kir. gazdasági tanintézet** építőfelben levő új kou viktusa, f. évi október hó 1-én nyílik meg. A tanári testületnek egy régi ohaja teljesült akkor, a midou dr. Darányi Iguác földmívelésügyi miniszter mindeure kiterjedő gondoskodása folytán lehetőségessé vált a kouviktusnak, mely a legmodernebb igényeknek is megfelel, felépítése. E különálló, tisztán a jelzett célú szolgáló épület, az intézeti gazdaság közvetlen közelében, az intézet szép parkjában van elhelyezve, s 48 bentlakó hallgató részére berendezve. Szép, nagy világos szobáiban két-két hallgató nyer elhelyezést. Pompás étterme és olvasó terme van, a hol az összes szaklapokon kívül szépirodalmi és naplapok állanak a hallgatóság rendelkezésére, sőt zongoráról s egyéb szórakoztató dolgokról is gondoskodva lesz, hogy ezáltal is a kávéházaktól stb. az ifjúság elvonassék. Az egész épület villanyvilágítással és vízvezetékekkel, úgy tehát fürdőszobákkal is lesz ellátva, s a felügyelettel megbízott gondnok is az épületben fog lakni, s így módjában van az igazgatóságának biztosítani a szülőket arról, hogy az ifjúság oly gondos és szigorú felügyeletben részesül, a minőben kosztadó családoknál csak a legkritikább esetben részesülhet. Dacára ez előnyöknek az elátásért fizetendő összeg oly csekély, a minő internátusokban is ritkán szokott lenni. Teljes ellátás, mosás világítással és fűtéssel együtt évente 240 frt I. évesek, 120 frt II és III. évesek részére, Első évesek részére a kouviktusban való lakás kötelező.

— **Párisi nemzetközi zugkiállítás.** Az iparosok figyelmébe ajánljuk ezt a közleményt mely igen alkalmi és a melyből hasznót lehet húzni. Egy 1877. évi párisi nemzetközi kiállításra toborzottak kiállítókat élelmes ügyönkök olyformán, hogy nagy díjakat biztosított számukra, csak potom 125 frtéért. Sok iparos bele is ment a dologba, azt gondolván, hogy az 1800-ra tervezett nagy párisi nemzetközi kiállításról van szó. Megvilágosodván azonban, hogy csak egy idej zugkiállítás értéktelen díjáért kötelezték magukat 125 frt fizetésére, a szegedi iparosok közül többen a kereskedelmi és iparkamarához fordultak, mely minden kísérletet megtesz, hogy a meggondolatlan aláírók visszakapják irásaikat, Jó lesz, ha a többi aláírók is jelentkeznek a kamaránál, mielőtt még elküldenék a tárgyaikat Párisba a teljesen magánjellegű zugkiállításra. A helynek a kitüntetései nem hogy 125 forintot, de huszonöt garast sem érnek és legkevésbé a magyar iparosnak. aki nek kisebb gondja is nagyobb, sem hogy ilyen kottilón-jelvény értékű cifraszagokra pályázzon nagy költséggel.

Foulard-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai. stb. a legújabb mintázzal és színekben, u m. fekete fehér és színes **Henneberg-selymet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG G** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben**. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Közgazdaság.

Tizenkét forintos buza árák.

Tizenöt évvel ezelőtt, 1881-ben jegyezték a budapesti börze olyan magas buza árákat a minőket most. Ez időtől kezdve azután folytonosan csökkentek az árák, míg végre 1895-ben érték el a minimumot, a midou az árák 6 frt 86 krra csökkentek le. Nem csoda, ha a hosszú tizenöt év alatt a gazdaosztály eljutott a kétségbeesésig sőt nagyon sokan a tönk széléig, mert

mezőgazdasági jöterményüket a búzát, semmivel sem lehet pótolni; itt-ott megterem a cukorrépa, a cikória, a len stb. melyek kárpótolják némileg a gazdát a buza alacsony ára esetén is de országsszerte a buza alacsony árát semmivel sem lehet pótolni. Most azután fellélegzene a gazdaközönség, ha volna mit eladnia; sajnos a magas buzaárakból valami igen nagy haszna a gazdának ez idén sincs mert köztudomású, hogy országsszerte nagyon kevés helyen kielégítő a termés, legtöbb helyen azonban a közepesnek alig fele. Gyenge termésünk mellett azonban mégis, valóságos szerencse a buza árák ily nem remélt mérvbeni emelkedése, amennyiben a csaknem kétszeres árák mellett bevételünk semmi esetre sem fognak apadni.

Aligha vonja valaki kétségbe, hogy a buzaárak ily rohamos emelkedésének egyedüli oka a világ buzakészleteinek megapadása, s a csaknem világszerte mutatkozó igen silány termés. Már a múlt évben Indiának igen silány. Amerikának sem a legjobb termése volt, s így már akkor előrelátható volt az árák emelkedése. Ez évben tudvalóleg Európaszerte silány a termés, s a többi világrészekben sem kielégítő az eredmény. s ezen körülményből kifolyólag emelkednek az árák, a mely emelkedés ha nem is lesz állandó a miúgy a végtelenség nem is emelkedhetnek az árák, de biztosítanak legalább rohamos visszaesés ellen. A buza készletek oly módon megfognak jövő aratásig apadni, hogy felhalmozódás egykönnyen jó termés esetén sem fog beállani, s így csaknem bizonyosra vehető, hogy oly alacsony árákat, a minőket mostanában látunk vagy egyáltalán nem érünk meg többé, vagy messze a jövőben.

A jelenlegi magas árák, arra biztatják a gazdát, hogy beleakasztva ekéjét a földjébe, szántson fel minél többet, s vessen el annyi búzát, a mennyit csak lehet. Ez volna ayonban leghelteleenebb eljárás, mevt ezáltal kiközköntené egyrészt gazdaságát egyensúlyából, másrészt pedig ha világszerte sokan cselekednének így, a beálló tulprodukció következtében az árák rohamosabban esnének. Vessünk be búzával csak akkora területet az idén is mint a mekkorát bevetettünk eddig, de e területet azután készítsük elő úgy, hogy kedvező esetén a lehető legnagyobb termést nyerhessük.

A jövő termés biztosítására három irányban kell tevékenységet kifejtenünk; nevezetesen: talajunkat meg kell művelnünk a lehető legjobban; termőképességét fokozandó el kell látnunk elegendő trágyával,

végül a lehető legtisztább, legjobb minőségű vetőmagot kell alkalmaznunk.

A szántást illetőleg a következők jegyezendők meg. Ha a búzának repceze, zabos bükköny vagy más korán lekerülő növény volt az előveteménye, annak tarlója mihamarább s aképen feltörendő, hogy a gyommagvak ilyen módon a talajba kerülve mihamarább kicsirázzanak. A sekély feltörést egy mély keverő szántás kövesse, miáltal nem csak a talaj porhanyittatik, de a kikelt gyomok is elpusztulnak. Végül a vetést megelőzőleg egy héttel középmeley vetőszántás adandó a talajuk.

A talajnak ily módou megművelése mellett a trágyázás igen fontos kérdés. Nyáron istálló trágyát alkalmazni nem szokásos, de közvetlen buza alá nem is célszerű. mert magas légeny tartalmánál fogva a buza megdőlésére vezet; azért szokás mindenkori az elővetemény pl. zabos bükköny alá trágyázni. Az újabb kísérletek azonban határozottan azt bizonyítják, hogy olyan talajon is, a melyeken az elővetemény alá trágyázva volt, a szuperfoszfát lényegesen fokozza a termést. Bizonyos, hogy egy métermézsa szuperfoszfát legalább ugyanolyan mennyiségű terméstöbbletet ad, de az eseteknek legalább fele részében $\frac{1}{2}$ -szor sőt többször olyan súlyu termés többletet. Fontos monementum ez különösen ma a mikor a szuperfoszfát igen olcsó: $3\frac{1}{2}$ —4% forint métermézsaaként, ellenben a buza igen drága. Az alkalmazott szuperfoszfát ára legalább háromszorosán térül meg a mai árverszoyok mellett. Kat. holdaként 1 $\frac{1}{2}$ métermézsa szuperfoszfátot alkalmazhatunk, és pedig vetőszántás előtt szorván azt el.

Kiváló gondot kell azután fordítanunk a mag jószágára, csiraképeségére és tisztaságára. Oly vidékeken, ahol kevés a csapadék legjobban ajánlható a tiszavidéki, a bausági buza vetőmag; ellenben csapadéktól vidékeken nagyobb hozamot érhetünk el a piros magu német búzával. Köztudomású dolog, hogy a magváltoztatás is kedvező befolyással van a termés eredményre, miért is ne mulasszuk el időközönként magot cserélni, a páczolás is fontos dolog, a melynek gyakorlatában a magyar gazda közönség különben eléggé benne van.

Ezek volnának szem előtt tartandék most az őszi vetés megkezdése előtt. A már kikelt buza további ápolásáról más alkalommal.

VALÓDI PÁRISI

HALHOLYAG ÉS GUMMI

tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Világhírű cég. Alapított 1881-ben.

Megrendelési cím:

REIF J. különlegesség, WIEN, I., Brandstätte 3.

Kiviteli árjegyzék ingyen zárt borítékban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét a Szentesei, I. tized 193. szám alatt lévő irodánkra fölhívni s tisztelettel fölkérni, hogy ha akár **birtokszerezési**, akár pedig **be-táblázott drágább kamatu adósságának** kifizetése céljából rövid vagy hosszabb idejű **törlesztéses**

OLCSÓ PÉNZKÖLCSÖNRE

szüksége volna, hogy hozzánk, alólírott címhez teljes bizalommal fordulni méltóztassék, miután általunk az óhajtott olcsó pénzkölcsönhöz a lehető legrövidebb idő alatt juthat.

A tőkét nem kell külön törleszteni, miután a tőke és kamat együttesen törlesztetik és a meghatározott időre az egész adósság elfogy.

A készpénz kölcsönök $3\frac{1}{2}\%$, 4% , $4\frac{1}{2}\%$ és 5% kamatra kaphatók, megfelelő tőketörlesztéssel 10 évtől 50 évig terjedő visszafizetés mellett.

Előleges költség nincs semmi.

Szükséges iratok: telekkönyvi kivonat, karaszteri birtokiv, adókönyv. Ragadja meg tehát minden birtokos az alkalmat, hogy régi, drágább kamatu adósságait az általunk följánlott olcsóbb kamatu kölcsönnel fölcserélje, hogy minél előbb szabaduljon a súlyos terhektől.

BANK- és JELZÁLOG-KÖLCSÖN-ÜZLET

szentesei, I., 193. Szathmári lisztkereskedő házában.

I. magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magyar kir. sorsjáték
50,000 nyerevénynek
jegyzéke.

A legnagyobb nyerevény a játéktér
9. §. szerint.

1.000.000 korona
Egy millió

A nyerevények különleges beosztása a következő:

Nyerevények	Korona
1 a	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 1	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,080
763 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2090 "	40

50000 nyerevény 13.160,000 kor
és jutalom

összegeben, mely 6 osztályban sor-
soltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik s ezen osztályosorsjáték által pótolatik, Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Neusokára ilyenek ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztályosorsjáték áll:

100.000 és 50.000

eredeti sorsjegyből és pénznyerevényből.

A nyerési esélyek oly előnyösek hogy, az eddigi kis lutri, vagy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyai-képest.

Az összes 50,000 nyerevény a mellette álló nyerevény jegyzékből látható; ezen nyerevények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik,

6 frt egy egész eredeti sorsjegy

3 " egy fél " " "

1.50 " egy negyed " " "

0.75 " egy nyolczad " " "

A huzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A huzásnál mindeuki jelen lehet.

Mi üzlethelységünkben elárusítjuk vagy utánvétellel, vagy az összeg posztalványával beküldése elleneben ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevéhez azonnal feljegyezzük és vevőnk minden egyes huzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelvényeket f. é. szeptember 1 ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy királyi szabad. osztály sorsjáték főelárusító.

B u d a p e s t, V á c z i - k ö r ú t 4. s z.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR MAGYARORSZÁGI GYÁRTELEPE.

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár

a mely az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépeket gyártja.

Gazdák és iparosok számára mint hajtó erő rendkívül előnyös a

„Hoffmeister-féle gőzmotor“

a legjobb, a legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban 1/2 lóerőtől kezdve gyártjuk.

„A Hoffmeister-motor“

rendkívüli előnyei folytán minden eddig ismert hajtóerőt fölülmul Felállítható bárhol, semmi alapozás vagy falazás nem szükséges, állhat szilárdan vagy szállítható.

„A Hoffmeister-motor“

megszerzését gazdáknak és iparosoknak a legmelegebben ajánlhatjuk. — Leírással, felvilágosítással, árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Képviselvények ajánlatokat elfogad.

Nyomatott Szilber János könyvnyomdájában Csongrádon.

A »REFORM TANMÓD VEZETŐSÉGE«, hogy a maga nemében páratlan a pedagógiailógiai szaktekintélyek által elismert psychó- és physiológiai következetes alapon alapuló tantolyamain (levél szerint is) résztvevők között (nő vagy férfi) több mint

15000 KORONA

díjakat oszt ki oly célból, hogy ezen tanmódot — amely mindenekelőtt a tanulni óhajtót megtanítja tanulni, s egyben ennek emlékezőtehetségét a tökély legmagasabb fokára emelni törekszik, s csakis akkor kezd a tulajdonképeni tantárgy tanításához ha a tanuló emlékezőtehetsége az illető tantárgy felfoghatására kellően előkészített, — mindenütt ismeretessé tegye adja a következő díjtalanít.

A g Yakor lat itt Ud á s

**N. n. N. n. N. n. N. n. N. n. k ire
h Asz nos**

A ki ezen talányt helyesen megtudja fejteni küldje azt és 40 kr. postabélyeget a pontos címével a REFORM-TANMÓD »F. G.« VEZETŐSÉGEHEZ,

Budapest, Váci-körút 47.

Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

**8 osztályban 1500 főjutalom
több mint 15000 korona**

összértékben köztük 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva, olyképp, hogy bárki is mind 8 osztályon vehet részt s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. Közlebbi felvilágosítások valamint a jutalmazottak névsora és címe más helyen lesz közölve.

Regények, folyóiratok, népies elbeszélések, hírlapok, hasznos olvasmányok, képeskönyvek, ima és énekeskönyvek fűzve a vagy diszkötésben is kaphatók (bolti áron) lapunk kiadóhivatalában.

Majdnem

8000 FORINT

lesz díjtalanul kiosztva

„A L É T“

kiadóhivatala által. A díjkiosztáson, valamint a kiadóhivatal által nyújtandó tisztességes és jövedelmező mellékkereseten, (biztos állásra való kilátással) részt vehet mindenki (nő vagy férfi) ki a következő talány megfejtést beküldi.

A s Zeren cseabát Rakse géde.

A ki ezen talányt meg tudja helyesen fejteni, az küldje a megfejtést és 35 krt. postabélyegben a pontos címével A LÉT kiadóhivatalának, BUDAPEST, V.

Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

8 osztályban, 1500 főjutalom

majdnem

8000 frt összértékben

köztük jutalmak: 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olyképp, hogy bárki is mind a 8 osztályon részt vehet s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. A közlebbi felvilágosítást valamint a jutalmazottak névsora és címe a »LÉT«-ben lesz közöltéve.